

**LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO LIGONINĖ
KAUNO KLINIKOS**

Gerb. įmonės vadove,

2025-09-02 Nr. VPT-(1.71E)-2605

DĖL PRETENZIJOS

Informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, 2025-08-18 Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS) skelbto atviro konkurso „**Polisomnografijos sistema**“ (pirkimo numeris **4143038**) komisija išnagrinėjo tiekėjo pateiktą pretenziją.

PRIDEDAMA: Komisijos protokolo išrašas, 5 lapai.

Direktorė ekonomikai ir infrastruktūrai

Gintarė Bagdonaitė

D. Žvirblytė, tel. +370 37 703268, el. p. daiva.zvirblyte@kaunoklinikos.lt

**KAUNO
KLINIKOS**

Viešoji įstaiga, Eivenių g. 2, 50161 Kaunas, tel. +370 37 326768, +370 37 703370
el. p. rastine@kaunoklinikos.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 135163499

IŠRAŠAS IŠ ATVIRO KONKURSO
„POLISOMNOGRAFIJOS SISTEMA“ (PIRKIMO NUMERIS 4143038)
VIEŠOJO PIRKIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLO

DARBOTVARKĖ: Dėl tiekėjo pateiktos pretenzijos.

SVARSTYTA: Tiekėjo pateikta pretenzija.

Nuolatinė viešojo pirkimo komisija (toliau – Komisija) išnagrinėjo tiekėjo 2025-08-18 pateiktą pretenziją dėl Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbto atviro konkurso „**Polisomnografijos sistema**“ (pirkimo Nr. **4143038**) pirkimo dokumentų (techninės specifikacijos) reikalavimų.

Tiekėjas pretenzijoje nurodo:

„DĖL FUNKCINIO PRANAŠUMO KRITERIJAUS T2

Perkančiosios organizacijos nustatytas funkcinis pranašumas T2 – "Programinė įranga be papildomo mokesčio instaliuojama į neribotą skaičių polisomnografijos tyrimams skirtų kompiuterių (techninės specifikacijos p. 2.1.3)" – yra perteklinis, konkurenciją diskriminuojantis reikalavimas, neatsižvelgiantis į lygiavertį alternatyvų sprendimą.

Techninės specifikacijos p. 2.1.3 jau imperatyviai nustato alternatyvą: kiekvienas prietaisas turi turėti ne mažiau kaip 2 programinės įrangos licencijas, instaliuojamas į ne mažiau kaip 2 kompiuterius, ir kartu su įranga turi būti pateikta nemokama serverio licencija, kurios dėka įstaigos serveryje įrašai yra pasiekiami iš neriboto skaičiaus skirtingų darbo vietų. Tai reiškia, kad tiekėjų siūlomas sprendimas su serverio licencija užtikrina tą patį funkcionalumą ir pranašumą, kokį suteikia „neribotas programinės įrangos instaliavimas“. Abiem atvejais galutinis rezultatas yra tas pats – įstaiga gali be papildomų mokesčių prieiti prie tyrimų įrašų iš neriboto skaičiaus darbo vietų.

Funkcinio pranašumo T2 įtraukimas reiškia, kad tik vienas tiekėjas (NOX Medical, atstovaujamas UAB „Deguonies sistemos“) gauna papildomą balą vien dėl to, kad techninis sprendimas įgyvendintas ne per serverio licenciją, o per neriboto diegimo galimybę. Tuo tarpu kitas siūlomas sprendimas (≥2 programinės įrangos licencijos + serverio licencija) yra visiškai lygiavertis, nes užtikrina identišką funkcionalumą, tačiau papildomas ekonominio naudingumo balas jam nesuteikiamas. Tai yra aiškiai diskriminuojanti sąlyga.

Pagal VPI nuostatas ekonominio naudingumo kriterijai turi būti aiškūs, objektyviai patikrinami, susiję su pirkimo objektu ir proporcingi. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pažymėjęs, kad perkančioji organizacija neturi teisės formuluoti tiek ekonominio naudingumo, tiek techninių reikalavimų taip, kad jie faktiškai būtų pasiekiami tik vienam tiekėjui. Viešųjų pirkimų tarnyba savo praktikoje taip pat nurodžiusi, kad ekonominio naudingumo kriterijai negali būti pertekliniai, pernelyg detalūs ar orientuoti į vieną gamintoją, nes tai paneigia realios konkurencijos egzistavimą.

VPI 17 str. įtvirtinti proporcingumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai įpareigoja perkančiąją organizaciją užtikrinti, kad pirkimo sąlygos leistų konkuruoti visiems potencialiems tiekėjams. Nagrinėjamu atveju T2 kriterijus suteikia nepagrįstą konkurencinį pranašumą vienam tiekėjui, nors lygiavertis sprendimas kitų tiekėjų atveju yra objektyviai galimas ir iš esmės užtikrina tą pačią naudą perkančiajai organizacijai. Tai reiškia, kad toks kriterijus pažeidžia tiekėjų lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principus, bei yra perteklinis, nes perkančiajai organizacijai jokios papildomos objektyvios vertės nesuteikia.

Papildomai norime pabrėžti, kad Tiekėjo manymu, alternatyvus sprendimas, kai kiekvienas prietaisas turi ≥ 2 licencijas ir papildomai pateikiama serverio licencija, yra ne tik lygiavertis, bet ir pranašesnis.

Kai programinė įranga diegiama į neribotą skaičių kompiuterių be serverio valdymo, perkančioji organizacija faktiškai praranda galimybę centralizuotai kontroliuoti, kiek yra naudojamų instaliacijų, kas prie jų jungiasi, ir kaip valdomi tyrimų duomenys.

Serverio licencijos sprendimas užtikrina, kad visi įrašai saugomi vienoje vietoje (ligoninės serveryje), todėl galima atsekti prisijungimus, nustatyti atsakomybę, atlikti auditus. Neribotų instaliacijų atveju duomenys gali būti išskaidyti tarp daugybės darbo vietų, todėl jų kontrolė tampa sudėtinga.

Pagal BDAR reikalavimus sveikatos priežiūros įstaigos privalo užtikrinti paciento duomenų apsaugą. Serverio sprendimas leidžia centralizuotai valdyti prieigos teises, kas yra būtina BDAR atitikčiai. Neribotos instaliacijos – atvirkščiai, kelia didesnę riziką, nes sunku užtikrinti, kad kiekviena instaliacija atitinka saugumo standartus.

Atsižvelgdami į tai, kas aukščiau išdėstyta manome, kad funkcinis pranašumas T2 privalo būti pašalintas arba iš esmės pakoreguotas. Lygiavertės techninės alternatyvos (serverio licencija) užtikrina tokį patį rezultatą, todėl negali būti suteikiamas papildomas ekonominio naudingumo balas vien dėl skirtingo techninio sprendimo įgyvendinimo būdo. Palikus tokį kriterijų, būtų sukurtos išskirtinės sąlygos vienam tiekėjui, kas neatitinka VPĮ 17 str. principų bei LAT praktikos

DĖL TS 2.1.3 PUNKTO PRIEŠTARINGUMO

Pažymėtina, kad pati Perkančioji organizacija techninės specifikacijos 2.1.3 punkte nustatė, jog egzistuoja du alternatyvūs sprendimai, kurie laikomi lygiaverčiais:

1. Programinė įranga be papildomo mokesčio instaliuojama į neribotą skaičių polisomnografijos tyrimams skirtų kompiuterių; arba
2. Kiekvienas prietaisas turi ≥ 2 programinės įrangos licencijas, kurios instaliuojamos į ≥ 2 kompiuterius, ir kartu pateikiama nemokama serverio licencija, leidžianti įstaigos serveryje saugomus įrašus pasiekti iš neriboto skaičiaus skirtingų darbo vietų.

Tai reiškia, kad pagal pačios Perkančiosios organizacijos nustatytą logiką abu sprendimai yra lygiaverčiai ir užtikrina tą patį funkcionalumą – galimybę be papildomų kaštų prieiti prie duomenų iš neriboto skaičiaus darbo vietų.

Vis dėlto, nustatydamą funkcinį pranašumą T2, Perkančioji organizacija dirbtinai išskyrė tik vieną iš šių sprendimų (neribotas instaliacijų skaičius), suteikdama jam papildomą balą. Tai kelia esminį teisinį prieštaravimą: 1) vienoje pirkimo dokumentų vietoje (TS 2.1.3) abi alternatyvos yra deklaruojamos kaip lygiavertės, 2) kitoje vietoje (funkcinių pranašumų lentelėje) viena jų pripažįstama pranašesne ir papildomai vertinama. Toks reguliavimas yra viduje prieštaringas, nes prieštarauja pačios Perkančiosios organizacijos suformuluotai sąlygai, kad abu sprendimai yra tinkami. Papildomo balo skyrimas tik už vieną jų pažeidžia VPĮ 17 straipsnyje įtvirtintus proporcingumo, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principus.

DĖL RINKOS KONSULTACIJOS PROCEDŪROS

Pažymėtina, kad prieš skelbiant Pirkimą Perkančioji organizacija buvo paskelbusi rinkos konsultaciją, tačiau joje nebuvo atskirai pateikti planuojami ekonominio naudingumo kriterijai. Tai reiškia, kad tiekėjai neturėjo realios galimybės pasisakyti dėl tokių kriterijų tinkamumo, proporcingumo ar galimo diskriminacinio pobūdžio.

Pagal VPĮ nuostatas rinkos konsultacija turi būti vykdoma skaidriai ir užtikrinant, kad tiekėjai galėtų pateikti savo pastabas dėl planuojamų pirkimo sąlygų. Perkančioji organizacija privalo neperžengti savo diskrecijos ribų nustatydamą techninius reikalavimus ar ekonominio naudingumo kriterijus, kurie riboja konkurenciją.

Faktas, kad tiekėjai apie tokį kriterijų (funkcinį pranašumą T2) sužinojo tik paskelbus konkursą, rodo, kad Perkančioji organizacija nesudarė sąlygų tinkamai ir iš anksto įvertinti jo proporcingumo bei poveikio konkurencijai.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad techninėmis specifikacijomis ekonominės veiklos vykdytojams turi būti sudaromos vienodos galimybės dalyvauti viešojo pirkimo procedūroje bei nesudaroma nepagrįstų kliūčių atverti viešuosius pirkimus tiekėjui

konkurencijai; technines specifikacijas reikėtų parengti tokiu būdu, kad būtų išvengta dirbtinio tiekėjų konkurencijos susiaurinimo (apribojimo) taikant konkrečiam ekonominės veiklos vykdytojui palankius reikalavimus, išreiškiančius svarbiausias prekių, paslaugų arba darbų, kuriuos šis ekonominės veiklos vykdytojas paprastai siūlo, charakteristikas ir savybes; techninės specifikacijos išsamumo laipsnis turi atitikti pamatinį proporcingumo principą: kuo išsamesnės techninės specifikacijos yra nustatomos, tuo didesnė rizika, kad konkretaus gamintojo prekės privilegijuojamos; pernelyg aukšti ar specifiniai, neadekvatūs pirkimo pobūdžiui arba neproporcingi jo sąlygoms reikalavimai, kurie atima galimybę pirkimo procedūrose dalyvauti sutartį gebantiems įvykdyti kandidatams ar dalyviams, nepagrįstai riboja tiekėjų konkurenciją. Perkančiosios organizacijos nustatyti aukšti ar pernelyg specifiniai reikalavimai pateisinami tik tada, jeigu pateikiamas patikimas ir įtikinamas tokių reikalavimų nustatymo pagrindimas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019-01-02 nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-32-378/2019 35 p. bei jo papunkčiai, 40 p.).

VPĮ 37 straipsnio 3 dalyje iš esmės yra sukonkretintas bendrasis nediskriminavimo principas, kiek jis aktualus perkančiosios organizacijos veiksmams, susijusiems su techninėmis specifikacijomis.

Draudimas diskriminuoti tiekėjus – pamatinė viešųjų pirkimų teisės nuostata, jos vertinimas neturi priklausyti išimtinai nuo šalių ir jų veiklos pobūdžio (pavyzdžiui, asmens sveikatos priežiūros sritis). Tokio pobūdžio ginčai peržengia privačių santykių ribas. Dėl to atskirų techninės specifikacijos sąlygų teisėtumą teismas gali vertinti tiek esant atitinkamam ieškovo reikalavimui, tiek ex officio (savo iniciatyva). Jei teismas pripažįsta, kad pirkimo sąlygos diskriminuoja tiekėjus, privalo tokį pirkimą pripažinti neteisėtu ir jį nutraukti.

ES lygmeniu perkančiųjų organizacijų veiksmai, kuriais jos nustato pirkimo objekto reikalavimus, pažeidžiančius tiekėjų nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principus bei varžančius tiekėjų tarpusavio konkurenciją, gali būti prilyginti vidaus rinkos laisvių netarifinio ar nefiskalinio (nemokestinio) pobūdžio kliūtims, kurias, kaip ir fiskalines kliūtis, ES teisė draudžia (SESV 34, 35 straipsniai). Perkančiosios organizacijos nustatyti aukšti arba pernelyg specifiniai reikalavimai pateisinami išimtinai tik tada, jeigu pateikiamas patikimas ir įtikinamas tokių reikalavimų nustatymo pagrindimas.

Papildomai pastebėtina, kad, vadovaujantis kasacinio teismo praktika, būtent Perkančiajai organizacijai, kuri atitinkamus reikalavimus nustatė, kyla įrodinėjimo pareiga šiuos – Perkančiosios organizacijos nustatytus Pirkimo dokumentų reikalavimų teisėtumo – aspektus pagrįsti. Taigi būtent Perkančioji organizacija turi pareigą pagrįsti, kad nustatyti reikalavimai yra proporcingi ir pasitarnauja Perkančiosios organizacijos konkrečiame Pirkime siekiamiems tikslams. Ypač turint omenyje, kad šioje Pretenzijoje ginčijamais Pirkimo dokumentų reikalavimais įtvirtinamas reikšmingas konkurencijos Pirkime ribojimas, nustatant. Būtent Perkančioji organizacija privalo bet kokius ribojimus, darančius poveikį veiksmingai tiekėjų konkurencijai, motyvuoti ir pagrįsti.

Nagrinėjamu atveju, daro pagrįstą išvadą, jog Perkančiosios organizacijos Pirkimo dokumentai neatitinka aukščiau nurodytų viešųjų pirkimų principų, teisės aktų reglamentavimo bei aktualių Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ir Viešųjų pirkimų tarnybos išaiškinimų / praktikos.

PRAŠYMAI PERKANČIAJAI ORGANIZACIJAI

UAB prašo Perkančiosios organizacijos detalai ir atsakingai įvertinti aukščiau pateiktus argumentus. Įvertinę šiame Pirkime reikalingų pakeitimų ir patikslinimų apimtį, Perkančiosios organizacijos prašome nutraukti Pirkimą kaip neatitinkantį Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 27, 35, 37, 55 straipsnių bei Pirkimų direktyvos 41 straipsnio reikalavimų bei nesant galimybės ištaisyti padėties, nepažeidžiant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 17 straipsnyje nustatytų viešųjų pirkimų principų.

Vadovaudamiesi Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimais ir atsižvelgdami į tai, kas aukščiau išdėstyta, Perkančiosios organizacijos prašome:

- pateikti UAB motyvuotą atsakymą į šią pretenziją dėl Pirkimo sąlygų suderinamumo su teisės aktų reikalavimais;

- atsižvelgiant į tai, kad būtina Pirkimo sąlygų korekcija būtų esminė ir turėtų reikšmingą įtaką Pirkimu suinteresuotų dalyvių skaičiui, ir susiklosčiusios padėties neįmanoma ištaisyti tik smulkiais techninio pobūdžio korekcijomis, - nutraukti Pirkimo procedūras;

- nutraukus pirkimo procedūras, atlikti keitimus Pirkimo Techninės specifikacijos nuostatose taip, kad jos atitiktų Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus.

Komisija, išnagrinėjusi tiekėjo pretenziją pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos VPĮ 27 straipsniu, rinkos konsultacijos tikslas yra pasirengimas pirkimui. Pažymėtina, kad vieno tinkamiausio, reglamentuoto varianto kaip vykdyti rinkos konsultaciją nėra – koks metodas pasirenkamas, priklauso nuo numatomo įsigyti pirkimo objekto specifikos, pirkimo vykdytojo turimų žinių apimties ir panašiai. Pažymima, kad pirkimo vykdytojas rinkos konsultacijoje gali pateikti tokį kiekį informacijos, kokį mano esant reikalingu. Rinkos konsultacijos metu perkančioji organizacija neprivalo skelbti visų būsimo pirkimo dokumentų, įskaitant ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų, svarbiausia pateikti techninės specifikacijos projektą, kuriame aiškiai apibrėžtas planuojamas įsigyti pirkimo objektas ir jam keliami reikalavimai. Komisija taip pat pažymi, kad pagrindinis pirkimo dokumentas yra techninė specifikacija, kurioje nustatyti reikalavimai tiekėjų siūlomai įrangai yra privalomi, siekiant dalyvauti pirkime. Tuo tarpu ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai nėra laikomi privalomais pirkimo dokumento elementais, kadangi jie taikomi pasiūlymų vertinimo stadijoje. Pažymėtina, kad jei tiekėjo siūloma įranga neatitinka vieno ar kelių ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų, jis vis tiek gali dalyvauti pirkime.

Komisija atkreipia dėmesį, kad ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai yra pasirenkami ir nustatomi atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos medicininio personalo, kuris dirbs su perkama įranga, išvalgas, rekomendacijas. Perkančiosios organizacijos nustatytas polisomnografijos sistemos funkcinis pranašumas T₂ nėra perteklinis ar konkurenciją ribojantis reikalavimas, o privalumas medicininiam personalui, kurie dirbs su polisomnografijos sistema. Programinės įrangos instaliavimo į neribotą skaičių polisomnografijos tyrimams skirtų kompiuterių privalumai:

- lankstumas, kadangi galima programinę įrangą įdiegti į tiek darbo vietų, kiek reikia (pvz., miegui skirtose laboratorijose, gydytojų kabinetuose, asmeniniuose kompiuteriuose atliekant analizes nuotoliniu būdu);
- plečiantis miego laboratorijų skaičiui ir/ar personalui, nereikia pirkti papildomai licencijų;
- lengvesnis darbas medicininiam personalui – keli specialistai gali analizuoti įrašus savo kompiuteriuose be licencijų perkėlimo;
- mažiau techninių ribojimų – pasikeitus ar sugedus kompiuteriui, nereikia perinstaliuoti.

Komisija atsakydama į tiekėjo komentarą *“tiekėjų siūlomas sprendimas su serverio licencija užtikrina tą patį funkcionalumą ir pranašumą, kokį suteikia „neribotas programinės įrangos instaliavimas“*. *Abiem atvejais galutinis rezultatas yra tas pats – įstaiga gali be papildomų mokesčių priėti prie tyrimų įrašų iš neriboto skaičiaus darbo vietų*“ pažymi, kad tai galimai nėra tas pats ar lygiavertis sprendimas. Pažymima, kad neribotas programinės įrangos instaliavimas leidžia medicininiam personalui lanksčiau dirbti (pvz.: iš skirtingos darbo vietos), analizuoti tyrimo rezultatus, atlikti tyrimo vertinimą, esant poreikiui koreguoti tyrimą nepriklausomai nuo gydytojo darbo vietos, o ne tik „priėti“ prie tyrimų įrašų. Komisija atkreipia dėmesį, kad jeigu tiekėjo siūloma įranga išpildo funkcinio pranašumo T₂ esmę ir yra pranašesnė, tiekėjas gali pateikti dokumentus, kurie pagrindžia tiekėjo argumentus. Jeigu vertinimo metu nustatoma, kad siūloma įranga atitinka T₂ punkte nurodyto reikalavimo esmę, tuomet gali būti suteikiami ekonominio naudingumo kriterijaus balai.

Visi Komisijos nariai atviro vardinio balsavimo metu už šio sprendimo priėmimą balsavo vienbalsiai.

NUTARTA:

1. Netenkinti tiekėjo pateiktos pretenzijos, nekeisti techninės specifikacijos reikalavimų.
2. Toliau tęsti pirkimo procedūras.
3. Informuoti tiekėjus apie Komisijos priimtą sprendimą.